

STENOGRAM

Posiedzenie: 34. posiedzenie Senatu RP VIII kadencji, 1 dzień

Wicemarszałek Jan Wyrowiński:

Przystępujemy do rozpatrzenia punktu siódmego porządku obrad: ustawa o zmianie ustawy – Kodeks postępowania karnego oraz ustawy – Kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia.

Tekst ustawy zawarty jest w druku nr 358, a sprawozdanie komisji w druku nr 358A.

Bardzo proszę **pana senatora Andrzeja Matusiewicza, sprawozdawcę Komisji Ustawodawczej oraz Komisji Praw Człowieka, Praworządności i Petycji**, o przedstawienie sprawozdania połączonych komisji.

Senator Sprawozdawca Andrzej Matusiewicz:

Panie Marszałku! Wysoka Izbo!

W imieniu Komisji Ustawodawczej oraz Komisji Praw Człowieka, Praworządności i Petycji chcę przedstawić ustawę, która, przypomnę, jest inicjatywą senacką, tak zwaną inicjatywą powyrokową, wynikającą z wyroku Trybunału Konstytucyjnego z 13 grudnia 2011 r. W wyroku tym Trybunał zakwestionował treść art. 180 §1 kodeksu postępowania karnego, a w szczególności fakt, że w tym przepisie brak było przesłanek zwolnienia od obowiązku zachowania tajemnicy statystycznej osoby zeznającej w charakterze świadka.

Tajemnica statystyczna jest prawnie uregulowana w art. 10 ustawy o statystyce publicznej z 1995 r. Obejmuje ona fakty, o których dowiedzieli się pracownicy urzędów statystycznych, ale również wolontariusze, zbierając różnego rodzaju informacje na zlecenie organów statystycznych. Tajemnica ta jest chroniona tak jak inne tajemnice – tajemnica notarialna, radcowska, adwokacka, lekarska, dziennikarska oraz takie tajemnice, które są ujęte w regulacjach pozaprocesowych, czyli tajemnica sędziowska, prokuratorska, bankowa czy tajemnica wynikająca z ustawy o ochronie zdrowia psychicznego.

Trybunał sprawdził, czy przepisy te są konstytucyjne, czy nie, odnosząc się do trzech wzorców konstytucyjnych, czyli, przypomnę, do zasady proporcjonalności z art. 31 ust. 2 konstytucji, do zasady dotyczącej prawa do ochrony prawnej życia prywatnego, rodzinnego, dobrej czci i imienia oraz decydowania o swoim życiu osobistym, a także do art. 51 ust. 2 konstytucji, który gwarantuje tak zwaną autonomię informacyjną jednostki, to znaczy dopuszcza pozyskiwanie, utrwalanie i przekazywanie przez władze publiczne wyłącznie takich informacji o obywatelach, które są niezbędne w demokratycznym państwie prawa.

Trybunał z jednej strony położył na szali dobro statystyki publicznej, to, żeby była ona wiarygodna, bo, jak wiemy, na podstawie tej statystyki podejmowane są nie raz ważne decyzje społeczne, polityczne i gospodarcze, a z drugiej strony – dobro wymiaru sprawiedliwości. Dobro wymiaru sprawiedliwości nie jest pojęciem precyzyjnie określonym w ustawie, ale na gruncie przepisów kodeksu postępowania karnego... Chodzi o to, że celem jest przede wszystkim doprowadzenie do

przeprowadzenia skutecznego postępowania karnego, to jest do wykrycia sprawcy, jego osądzenia, ale również do tego, aby sprawca, który zasługuje na skazanie, bo została mu przypisana wina, został skazany na odpowiednią karę, podczas gdy osoba, w stosunku do której nie ma dostatecznych dowodów winy – została uniewinniona. W takich przypadkach dobro wymiaru sprawiedliwości... Sąd zawsze bierze pod uwagę konkretne sprawy, zaś orzeczeń, czym jest dobro wymiaru sprawiedliwości, jest na gruncie kodeksu postępowania karnego ponad tysiąc.

Jako podmiot, który miał inicjatywę ustawodawczą w tej sprawie, Senat wprowadził dwie przesłanki umożliwiające zwolnienie z tajemnicy statystycznej. Pierwsza przesłanka dotyczy zwolnienia ze względu dobro wymiaru sprawiedliwości, a druga – zwolnienia w sytuacji, kiedy dowody nie mogą zostać zebrane w inny sposób. Jeżeli w konkretnym postępowaniu karnym będzie możliwość zdobycia dowodu w inny sposób, to nie zajdzie potrzeba zwalniania z tajemnicy statystycznej.

Chcę jeszcze zwrócić uwagę na to, że Trybunał wyznaczył dwunastomiesięczny termin, jeśli chodzi o utratę mocy obowiązującej tego przepisu. Te dwanaście miesięcy minęło w dniu 12 grudnia 2012 r. Senat rozpoczął prace nad tą inicjatywą ustawodawczą w kwietniu 2012 r., ustawa senacka została uchwalona 4 października i tego samego dnia trafiła do Sejmu. Procedowanie w Sejmie trwało niestety aż do 10 maja. Zwracam uwagę na to, że od 12 grudnia nie było przepisu w tym zakresie, była luka prawna. Nie wiem, ile było takich postępowań, trzeba by to sprawdzić za pośrednictwem ministra sprawiedliwości, trzeba by w taki sposób uzyskać informacje od prezesów sądów czy też szefów prokuratur. Mówię to dlatego, że w tego rodzaju sprawach – przecież są komisje merytoryczne w Sejmie, są legislatorzy – jeżeli jest zagrożenie utraty mocy w przypadku obowiązującej ustawy, to powinna być jakaś szybsza ścieżka legislacyjna, żebyśmy tyle nie czekali. Bo my tu podejmujemy inicjatywę od razu, dwa czy trzy miesiące po ogłoszeniu wyroku, a później od listopada do października to leży sobie w Sejmie. I nie ma przepisu...

Te zmiany dotyczą również przepisów kodeksu postępowania karnego. W art. 41 jest uzupełnienie, jeśli chodzi o tajemnicę statystyczną.

To tyle. Proszę o poparcie tego projektu. Dziękuję bardzo.

(Przewodnictwo obrad obejmuje wicemarszałek Stanisław Karczewski)

Wicemarszałek Stanisław Karczewski:

Dziękuję bardzo, Panie Senatorze.

Obecnie senatorowie mogą zgłaszać z miejsca trwające nie dłużej niż minutę zapytania do pana senatora sprawozdawcy.

Czy ktoś z państwa senatorów pragnie zadać takie pytanie? Nie widzę, nie słyszę zgłoszeń.

Projekt tej ustawy został wniesiony przez Senat. Do prezentowania stanowiska rządu w toku prac parlamentarnych został upoważniony minister sprawiedliwości.

Czy przedstawiciel rządu pragnie zabrać głos w sprawie rozpatrywanej ustawy i przedstawić stanowisko rządu?

Na sali obecny jest podsekretarz stanu, pan minister Wojciech Węgrzyn.

(Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Sprawiedliwości Wojciech Węgrzyn: Nie, dziękuję.)

Dziękuję bardzo.

Obecnie senatorowie mogą zgłaszać z miejsca trwające nie dłużej niż minutę zapytania do przedstawiciela rządu związane z omawianym punktem porządku obrad.

Czy ktoś z państwa senatorów pragnie zadać takie pytanie? Nie widzę i nie słyszę zgłoszeń.

Otwieram dyskusję.

Nie ma nikogo zapisanego.

Informuję, że nikt z państwa senatorów nie zapisał się do głosu.

Zamykam dyskusję.

Informuję, że głosowanie w sprawie rozpatrywanej ustawy zostanie przeprowadzone pod koniec posiedzenia Senatu.